

**UCHWAŁA NR VII/61/2019
RADY MIEJSKIEJ W HRUBIESZOWIE**

z dnia 26 kwietnia 2019 r.

w sprawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018r. z poz. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018 oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Hrubieszowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Anna Naja

Załącznik do uchwały Nr VII/61/2019
Rady Miejskiej w Hrubieszowie
z dnia 26 kwietnia 2019 r.

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018**

zgodnie z art.179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(j.t. Dz.U z 2018 r., poz. 998 ze zm.)

Marzec 2019 r.

I. Zakres przedmiotowy oraz założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.), uchwalona

„ ... dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,

w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami ...”

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Podstawowym założeniem ustawy jest zatem stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeżeli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Rolą w/w systemu opieki jest zapewnienie pomocy rodzinie polegającej na wyeliminowaniu groźby odebrania dziecka rodzinie lub szybki powrót dziecka do rodziny po okresowym pobycie w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie rozdziela kompetencje gminy i powiatu w ten sposób, że do zadań powiatu przypisuje się organizację pieczy zastępczej, zarówno w obszarze rodzinnym jak i instytucjonalnym, natomiast do zadań własnych gminy przypisuje się pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W ramach wymienionej ustawy pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

II. Zadania gminy wynikające z ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 przedmiotowej ustawy:

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) (uchylona)
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z przedmiotową ustawą, wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze gmina podejmuje działania zmierzające do zapewnienia wsparcia, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone - za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego - w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych jest prowadzona w szczególności w formie:

1. konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
2. terapii i mediacji;
3. usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
4. pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
5. organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Dodatковым obowiązkiem wynikającym z przywołanego powyżej uregulowania prawnego jest zatrudnienie asystentów rodziny.

W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje z wnioskiem do Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej o przydzielenie asystenta rodziny. W zależności od stopnia trudności wykonywanych zadań asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę w nie więcej niż 15 rodzinach.

Asystenta rodziny zatrudnia kierownik jednostki organizacyjnej Gminy, która organizuje pracę z rodziną lub podmiot, któremu Gmina zleci organizację pracy z rodziną.

Asystentem rodziny może być osoba, która:

- 1) posiada:
  - a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
  - b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie ust. 3 i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub

- c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, umożliwiające pozostanie dzieci w rodzinie, zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodzin biologicznych dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej.

III. Realizacja budżetu w obszarze wspierania rodzin i pieczy zastępczej.

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie w 2018 r. w realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny finansowana była z budżetu Gminy Miejskiej Hrubieszów oraz dotowana z budżetu Państwa.

Wydatki związane z realizacją zadania własnego wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej obrazuje poniższa tabela :

Tabela nr 1.

Rozdział	Plan 2018 r.	Wykonanie 2018 r.	%	Wykonanie Zadania własne finansowane z budżetu Gminy Miejskiej	Wykonanie Zadania własne finansowane z budżetu państwa
85510 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze (zadania własne finansowane z budżetu Gminy Miejskiej)	113 206,00	113 201,29	100	113 201,29	-
<i>Częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych</i>	113 206,00	113 201,29	100	113 201,29	-
85508 - Rodziny zastępcze (zadania własne finansowane z budżetu Gminy Miejskiej)	51 230,00	48 522,42	94,71	48 522,42	-
<i>Częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych</i>	51 230,00	48 522,42	94,71	48 522,42	-
85504 - Wspieranie rodziny	105 567,00	101 893,45	96,52	63 567,45	38 326,00
- zadania własne (dotowane z budżetu Państwa)	38 326,00	38 326,00	100	-	38 326,00
- zadania własne (finansowane z budżetu Gminy Miejskiej)	67 241,00	63 567,45	94,54	63 567,45	-
<i>w tym fundusz osobowy: (wynagrodzenie- 75 021,55, dodatkowe wynagrodzenie roczne- 2 940,00 oraz pochodne - ZUS od wynagrodzenia - 14 880,09)</i>	93 570,00	92 841,64	99,22	54 515,64	38 326,00
<i>pozostałe koszty utrzymania</i>	11 997,00	9 051,81	75,45	9 051,81	-
Razem	270 003,00	263 617,16	97,63	225 291,16	38 326,00

Środki finansowe ujęte w budżecie na realizację zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zabezpieczyły przewidywane potrzeby w 2018 r.

IV. Zadania z obszaru wspierania rodziny i pieczy zastępczej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie.

Rodzina stanowi podstawową grupę społeczną, której elementarnym zadaniem jest opieka nad dzieckiem. Naturalnym celem rodziny jest wychowanie, uspołecznianie i rozwój jej członków. Rodzina prawidłowo wypełniająca swe zadania może skutecznie przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom, poprzez dostarczanie dziecku wzorców i wartościowania zachowań społecznych, kultury życia codziennego, organizowanie wypoczynku. Jednak nie wszyscy rodzice prezentują właściwe postawy rodzicielskie - niejednokrotnie spowodowane przez nadużywanie alkoholu - zaniedbując dzieci poprzez niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb. Funkcje wychowawcze są czasami zaburzone z powodu niepełnosprawności rodzica, czy też nieporadności z problemami dnia codziennego. Istnieje zatem konieczność wspierania rodziców w zapewnieniu im prawidłowego wywiązywania się z ich roli. Funkcję wspierania rodziny i pomoc w wywiązywaniu się z jej zadań, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełni asystent rodziny.

W celu dokonania oceny sytuacji rodzin funkcjonujących na terenie miasta i objętych systemem pomocy społecznej, zarówno tych, które mają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i tych, które z uwagi na doświadczane przez siebie problemy (tj. uzależnienia, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie) są zagrożone tego rodzaju niewydolnością, przedstawiono poniżej analizę i statystykę rodzin korzystających z pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Hrubieszowie. Ponadto analiza danych zgromadzonych przez Ośrodek w powyższym obszarze daje możliwość określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z obszaru wspierania rodziny.

W roku 2018 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało **426** rodzin (liczących **799** osób) z terenu miasta, w postaci, m.in. zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, usług opiekuńczych. W 2018 roku **7** dzieci zostało objętych pomocą w postaci posiłku realizowanego w szkołach i przedszkolach. Pozostałym dzieciom rodzice zapewnili posiłek w szkole lub w przedszkolu ze środków finansowych otrzymywanych w ramach świadczenia wychowawczego „500+”. Nie stwierdzono nie zabezpieczonych potrzeb w tym zakresie.

Główne problemy osób i rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie to:

- ubóstwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;

- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;

Największą liczbowo grupą objętą w 2018 r. pomocą Ośrodka, stanowią rodziny, w których najważniejszym problemem socjalnym było bezrobocie (**223 rodziny**). Bezrobocie jest istotnym czynnikiem powodującym szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, rozszerza sferą społecznego ubóstwa, a nawet może prowadzić do bezdomności. Brak pracy może być dla wielu osób trudnym przeżyciem psychicznym prowadzącym do frustracji, depresji a nawet zjawisk patologicznych.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że bezrobocie rodziców wpływa negatywnie na ich relacje z dziećmi. Swoje frustracje przenoszą na najbliższych, co niekorzystnie wpływa na stan emocjonalny całej rodziny i doprowadza do jej rozpadu.

Brak zatrudnienia pozbawia także autorytetu, degraduje pozycję społeczną, rodząc zachowania patologiczne, np. przemoc, alkoholizm, narkomanię. Zauważa się także sytuacje, w których osoba bezrobotna nie potrafi zagospodarować wolnego czasu, co często prowadzi do dyskomfortu psychicznego polegającego na bezsilności.

Najpoważniejszym w skutkach kosztem społecznym bezrobocia jest zjawisko dziedziczenia biedy, przekazywania negatywnych wzorców zarówno członkom rodziny, jak i najbliższemu otoczeniu. Osoby te dość często biernie oczekują rozwiązania problemu przez Ośrodek Pomocy.

Innymi problemami społecznymi, obok wyżej opisywanego bezrobocia, jest niepełnosprawność (**158 rodzin**), długotrwała choroba (**99 rodzin**), alkoholizm (**76 rodzin**), jak również niezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (**5 rodzin**). Bezradność niejednokrotnie wynika z zaburzeń wartości systemu rodzinnego lub z zaburzeń psychicznych i często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Wszelka pomoc powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich. Z ustawy o pomocy społecznej wynika obowiązek współdziałania osób i rodzin, korzystających z pomocy społecznej, z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej, nie zawsze jednak współpraca ta przebiega w sposób prawidłowy. Rodziny te dość często nastawione są na pomoc finansową i przejawiają postawę roszczeniową, nie przejawiając chęci na podjęcie działań w kierunku poprawy swojej sytuacji rodzinnej.

Inną formą wsparcia udzielanego osobom i rodzinom przez pracowników socjalnych jest **praca socjalna**. Jest ona rozumiana, jako wspieranie osoby w pokonywaniu przez nią barier i ograniczeń w poprawianiu swojego życia. To działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we

wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W roku 2018 pracą socjalną zostało objętych **485** rodzin.

Ponadto w roku 2018 skierowano do Sądu łącznie **36** wniosków w sprawach **26 rodzin**. Wnioski dotyczyły m.in. wglądu w sytuację rodzinną małoletniego dziecka ze względu na nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku, spowodowane nadużywaniem alkoholu przez rodziców bądź bezradnością w sprawach opiekuńczo -wychowawczych, informacji o powtarzających się przypadkach nadużywania alkoholu bądź środków odurzających przez rodziców małoletnich dzieci. W przypadku 3 rodzin zostały złożone zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Skierowano wnioski o leczenie psychiatryczne bez zgody w stosunku do 3 osób. W przypadku 2 osób zostały złożone wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody. Dodatkowo w stosunku do **11** osób zostały złożone wnioski do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o skierowanie na leczenie odwykowe bez zgody.

W 2018 roku, spośród **426** rodzin korzystających z pomocy społecznej, wsparciem przez asystentów rodziny objęto łącznie **27** rodzin, w tym **59** małoletnich dzieci.

W trakcie 2018 roku z 1 rodziną współpraca została zakończona ze względu na osiągnięcie wyznaczonych celów, dzięki czemu rodzina jest w stanie funkcjonować bez wsparcia asystenta rodziny.

Główne problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystentów rodziny to:

- niskie umiejętności lub niezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- uzależnienie od alkoholu,
- problemy zdrowotne, w tym zaburzenia o podłożu psychicznym,
- brak pracy,
- niski poziom umiejętności załatwiania spraw urzędowych.

W w/w rodzinach wsparcie asystentów rodziny polegało m.in. na :

- przygotowaniu i złożeniu w danej instytucji pism urzędowych różnego typu: podań, wniosków, pozwów sądowych,
- nawiązaniu kontaktów i współpracy z innymi pracownikami instytucji społecznych, poradni specjalistycznych
- z pracownikami socjalnymi, pedagogami i wychowawcami, kuratorami, psychologiem, ze służbą zdrowia,
- zwiększeniu motywacji klientów do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki, poszukiwania pracy,
- zwiększaniu motywacji do podjęcia terapii uzależnień i życia w trzeźwości,
- pomocy w rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększanie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych,

- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych –zaangażowanie w aktywne spędzanie czasu z dzieckiem,
- podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- wypracowaniu umiejętności gospodarowania budżetem domowym.

W wyniku rocznej pracy asystentów rodziny, **51** dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystentów, udało się pozostawić w ich biologicznych rodzinach.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent rodziny jest zobligowany do prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną. Asystent rodziny, po wprowadzeniu do rodziny wymagającej wsparcia przez pracownika socjalnego, przeprowadza wstępną diagnozę, polegającą na zapoznaniu się z oczekiwaniami rodziny oraz przedstawieniu zasad i możliwości oferowanego wsparcia. Następnie diagnozuje środowisko, w celu pogłębienia wiedzy o sytuacji związanej z problemem rodziny i dokonuje oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem. Diagnoza i ocena rodziny pozwala asystentowi na opracowanie - wspólnie z rodziną i przy uzgodnieniu z pracownikiem socjalnym - planu pracy. Przy określaniu planu pracy z rodziną i wyznaczaniu celów brane są pod uwagę możliwości, zasoby rodziny i jej środowiska, a także deficyty i bariery. Podczas realizacji działań zawartych w planie pracy możliwa jest ewentualna modyfikacja tego planu, ze względu na zmianę sytuacji rodziny i zgłaszane problemy. W trakcie pracy z rodziną i realizacji zawartego planu pracy, asystenci rodziny dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny, która pozwala na określenie, czy podejmowane działania przybliżają rodzinę do założonych celów i wpływają na poprawę jej sytuacji. Ocenę taką, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sporządza się nie rzadziej niż co pół roku. Dodatkowo asystenci zatrudnieni w MOPS w Hrubieszowie sporządzają sprawozdania z prowadzonej pracy z rodziną - kwartalne oraz roczne oraz sporządzają - na wniosek sądu - opinie o rodzinie i jej członkach.

Nadmienia się, że ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na gminy – od 2015 r. - obowiązek zatrudniania asystentów rodziny.

W 2018 roku MOPS w Hrubieszowie złożył wniosek, w ramach rządowego „Programu asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, który umożliwił zatrudnienie 2 asystentów rodziny. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny oraz z wykonywaniem w/w zadania w 2018 r. wynosiły **77 947,84 zł**; finansowane były ze środków budżetu Państwa 38 326,00 zł - wynagrodzenie, z budżetu Gminy Miejskiej 39 621,84 zł - wynagrodzenie oraz pochodne od wynagrodzeń. Dodatkowy wydatek – 23 945,61 zł to wynagrodzenie pracownika, który wrócił z urlopu macierzyńskiego, dodatkowe wynagrodzenie roczne, pochodne od tych wynagrodzeń, nagroda jubileuszowa oraz pozostałe koszty utrzymania związane z realizacją zadania.

Zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej asystenci rodziny posiadali zgodne z wymaganiami ustawowymi wykształcenie. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej asystent

rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. W roku 2018 asystenci rodziny zatrudnieni w MOPS w Hrubieszowie uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- „Bezpieczni w służbie i w pracy, czyli jak pracować z trudnymi podopiecznymi”;
- „Szkolenie dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej”;
- „Sposoby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi”;
- „Współpraca interdyscyplinarna asystenta z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę”;
- „Ochrona danych osobowych zgodnie z RODO”.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka w wys.:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, wydatki w wys.:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W roku 2018 w pieczy zastępczej przebywało ogółem 27 dzieci z terenu miasta Hrubieszowa, za które Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie ponosił odpłatność (z czego 10 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w roku 2018). W trakcie roku 2018 troje dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zostało następnie umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych.

W roku 2018 jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej, jedno dziecko usamodzielniało się, dwoje dzieci zostało przysposobionych (adopcja).

Wielkość środków finansowych na w/w zadania w 2018 r. wyniosła odpowiednio:

- a) kwota **113 201,29 zł** tytułem wydatków związanych z pobytem 14 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- b) kwota **48 522,42 zł** tytułem wydatków związanych z pobytem 16 dzieci w rodzinach zastępczych.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy jest zatrudnianie rodzin wspierających, które we współpracy z asystentem rodziny będą pomagały w przewyżnianiu problemów rodzin dysfunkcyjnych objętych usługami asystenta.

W okresie sprawozdawczym MOPS w Hrubieszowie nie zatrudniał rodzin wspierających.

V. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Realizacja Programu Wspierania Rodziny Miasta Hrubieszowa na lata 2018-2020.
2. Podjęcie zadań w kierunku utworzenia świetlicy środowiskowej, jako ośrodka wsparcia wynikającego z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
3. Podjęcie działań zmierzających do pozyskania w roku 2019 środków finansowych w ramach programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na zatrudnienie asystentów rodziny.
4. Zatrudnienie w MOPS prawnika oraz psychologa (terapeuty) ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie oraz zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
5. Podjęcie działań – w miarę istniejących możliwości finansowych – w kierunku ustanowienia rodziny wspierającej.